

32. emakeele olümpiaadi ülesandevooru üldjuhend

Tallinna ülikool, novembris 2018

Olümpiaadil on kaks vooru: piirkonna- ja lõppvoor. 2018/2019 õppeaasta emakeele olümpiaadi piirkonna ülesandevoor toimub 31.01.2019 kell 10.00. Ülesannete lahendamine võtab aega kuni **120 minutit**.

Ülesandevooru töö teeb kolm vanuseastet: noorim, 7.–8. klass, keskmine, 9.–10. klass ning vanim, 11.–12. klass.

Noorimast vanuserühmast selguvad lõppvooru pääsejad ainult piirkonna ülesandevooru kaudu, kahest vanemast vanuserühmast aga õpilase valikul kas piirkonna- ehk ülesandevooru või uurimistöövoo kaudu. Õpilane võib kasutada ka mõlemat võimalust, st osaleda nii piirkonnavoorus kui ka kirjutada uurimistöö. Uurimistöid hindab olümpiaadi žürii ja arvestus on üle-eestiline. Uurimistöö asemel võib kirjutada ka Vikipeedia artikli.

Piirkonna ja lõppvooru ülesannete koostamisel lähtutakse vastava kooliastme kehtivast eesti keele ainekavast ja olümpiaaditeemast ning peetakse silmas ülesannete eakohasust, lisaks tuleb õpilasel tutvuda olümpiaadi teemaga seonduvast erialakirjandusest (toodud all).

Ülesannetega mõõdetakse, kui hästi on õpilane mõistnud oskuskeelega seonduvaid põhiseisukohti ja –mõisteid, samuti kui võrd oskab õpilane analüüsida, põhjendada ja järeldusi teha ülesannetes, kus tuleb töötada olümpiaaditeemalise tekstikatkendiga. Kõigi ülesannete puhul hinnatakse ka õpilase vastuste keelendite õigsust ja konteksti sobivust.

Mõned ülesanded kattuvad kõigil vanuseastmetel, seega palume võimalusel panna õpilased eraldi istuma.

Töös ei või kasutada lisamaterjale. Õpilastele võib anda ühe A4 paberi märkmete jaoks.

Allikad

- Keelenõuanne soovitab 1–5, sõnavaraartiklid
- Reet Kasik, Mati Erelt, Tiiu Erelt. 2006 (2011). Eesti keele väljendusõpetus kõrgkoolidele. – Oskuskeel ja üldkeel. Erialasläng, lk 138–155.
- Tiiu Erelt. 2007. Terminiõpetus. – Oma- ja võõrtermin, lk 127–175.
<http://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/24279/9789949117239.pdf>
- Väike paronüümisõnastik. 2008. Koostanud Helen Plado, Katrin Mandra.
- Rein Kull. 2000. Kirjakeel, oskuskeel ja üldkeel. – Oskuskeel ja üldkeel: erisused ja sarnasused, lk 141–163.

Võimalikke ülesandetüüpe piirkonnavoorus

- Termini ja mõiste kokku viimine
- Üldkeelse sõna ja erialatermini eristamine tekstis
- Mõistete rühmitamine alam- ja ülemmõisteteks
- Põhimõiste definitsiooni leidmine (õpiku)tekstist või mõnest muust jõukohasest allikast
- Erialase teksti või õpikuteksti kirjutamine üldkeeles, vt näidet Kasiku jt kõrgkooliõpikust „Eesti keele väljendusõpetus“ lk 141
- Sobivate terminite valimine lünkteksti
- Oma- ja võõrtermini valimine, libavõõrsõnade asendamine omasõnadega, nt *agiilsed lahendused, kredibiiline järelalus*.

Tekstitöö ülesannetes kasutatakse õpikutekste või eakohaseid erialaseid tekste.

Parandamine

Kõigile ülesannetele on võtmesse lisatud juhend. Mõne sõnavara ja stiilitunnetuse ülesande puhul võib aga täiendavalt vaja minna õigekeelsussõnaraamatu või lehekülgede www.keelveeb.ee ja kn.eki.ee abi. Oluline on tunnustada õpilase loovat lahendust, kui see ei ole vastuolus kirjakeele normide ja ülesande juhises nõutuga.

Protokollid

Vormikohased hindamisprotokollid (manuses koos töödega) palume saata žürii esimehele Merilin Aruveele merilin.aruvee@tlu.ee hiljemalt **10. veebruaril 2019**.

Iga vanuserühma 10 paremat tööd palume saata Tallinna ülikooli aadressil

Tallinna ülikooli humanitaarteaduste instituut

Astra maja, A-435

Narva mnt 29

10120 Tallinn

Märksõnaks kirjutada „Emakeeleolümpiaad“

Lõppvoor

Lõppvooru kutsutute nimekiri avaldatakse hiljemalt 3 nädalat enne lõppvooru toimumist Teaduskooli leheküljel. Lõppvooru kutsutakse 80 parimat kõigi vanuserühmade ülesandevoorust ja uurimistööst kokku.

Lõppvooru kutsutud leiavad nimekirjaga dokumendist ka lõppvooru registreerimise lingi, kuhu tuleb hiljemalt 1. märtsiks end registreerida.

Registreerunud saavad täpsed juhtnöörid ja ajakava. Lõppvoorude ajakava avaldatakse ja Teaduskooli lehel.

Lõppvoorude ülesanded rõhutavad analüüsi- ja järeldusoskusi ning tekstitöö oskusi, kasutada tuleb osata Keeleveebi erialasõnastikke ja õigekeelsussõnaraamatut.

34. emakeele olümpiaadi žürii